



Οι άνθρωποι της Αρχαϊκής Εποχής μετακινούνταν για τους ίδιους λόγους και με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιοχές της γης; Τι μας λένε οι πηγές;

Κάρτα: α'



Περιοχές μετακίνησης και εγκατάστασης Ελλήνων

Πηγή 1: Απόσπασμα από κείμενο σχολικού βιβλίου

Ο πληθυσμός των Ελλήνων αυξήθηκε και η γη δεν έφτανε να τους θρέψει όλους. Μερικοί τότε αποφάσισαν να εγκαταλείψουν την πόλη τους και να πάνε να ζήσουν αλλού.

Κατά τη μετακίνηση στη νέα πατρίδα ο αρχηγός των αποίκων έπαιρνε το «ιερόν πυρ» με το οποίο θα άναβε το βωμό της αποικίας. Αυτό συμβόλιζε τους στενούς δεσμούς ανάμεσα στη μητέρα-πόλη (μητρόπολη) και την αποικία.

Τα παράλια της Μεσογείου και του Εύξεινου πόντου γέμισαν από αποικίες. Οι πιο πολλές δημιουργήθηκαν στην Κάτω Ιταλία και τη Σικελία, έτσι που η περιοχή να ονομαστεί Μεγάλη Ελλάδα.

Πηγή: Σχολικό βιβλίο *Ιστορία Δ' Δημοτικού - Στα αρχαία χρόνια*, Έκδοση ΟΕΔΒ, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων Ελλάδας



Οι άνθρωποι της Αρχαϊκής Εποχής μετακινούνταν για τους ίδιους λόγους και με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιοχές της γης; Τι μας λένε οι πηγές;

Κάρτα: β'

Πηγή 2: Απόσπασμα από κείμενο σχολικού βιβλίου

Οι **Ολυμπιακοί αγώνες**, ήταν ένας τρόπος για να κρατάνε τους δεσμούς τους οι Έλληνες. Γίνονταν κάθε 4 χρόνια στην **Ολυμπία** και έπαιρναν μέρος μόνο Έλληνες.

Πριν αρχίσουν οι αγώνες, **αγγελιοφόροι μετέφεραν το μήνυμα των αγώνων σε όλες τις πόλεις**. Οι πόλεμοι σταματούσαν. Οι νικητές των αγώνων στεφανώνονταν με κλαδί ελιάς και κέρδιζαν την αγάπη και την εκτίμηση όλων.

Πανελλήνιοι αγώνες γίνονταν επίσης στον Ισθμό, τους Δελφούς και τη Νεμέα.

Πηγή κειμένου: Σχολικό βιβλίο *Ιστορία Δ' Δημοτικού - Στα αρχαία χρόνια*, Έκδοση ΟΕΔΒ, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων Ελλάδας



Πηγή αγγειογραφίας: Ιστοσελίδα <http://4.bp.blogspot.com/-sJmRHboK4eo/UAp-k6SGkfl/AAAAAAAAAAmo/CczKpZCSbJQ/s1600/5.jpg>



Οι άνθρωποι της Αρχαϊκής Εποχής μετακινούνταν για τους ίδιους λόγους και με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιοχές της γης; Τι μας λένε οι πηγές;

Κάρτα: γ'

Πηγή 3: Απόσπασμα από κείμενο σχολικού βιβλίου

Πρώτα οι **Ασσύριοι**, μετά οι **Αιγύπτιοι** και αργότερα οι **Πέρσες** έκαναν την Κύπρο **μέρος της αυτοκρατορίας τους** ..άφησαν τους Κύπριους βασιλιάδες να συνεχίσουν να διοικούν τις πόλεις-βασίλειά τους.

[Οι Κύπριοι βασιλιάδες] ήταν όμως **υποχρεωμένοι να πληρώνουν φόρους** ... ονομάζονταν φόροι υποτέλειας. Έστελλαν δηλαδή στον Πέρση βασιλιά πολύτιμα αντικείμενα, όπως τάλαντα χαλκού.

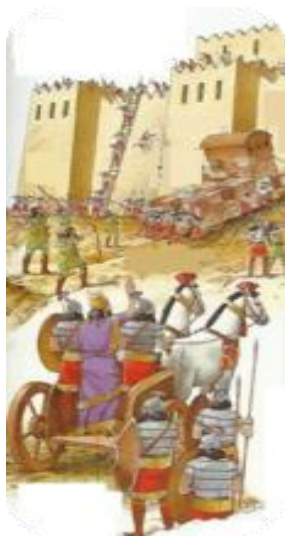
Πηγή: Ο άνθρωπος και η Ιστορία του. Από την Κυπρογεωμετρική μέχρι την Ελληνιστική Εποχή, Δ' τάξης, Έκδοση ΥΑΠ, ΥΠΠ Κύπρου, σ. 38

Πηγή 4: Απόσπασμα από κείμενο σχολικού βιβλίου

Μεσοποταμία (σημερινό Ιράκ) ονομάστηκε για πρώτη φορά από τους αρχαίους Έλληνες η χώρα με τους δύο μεγάλους ποταμούς: τον Τίγρη και τον Ευφράτη. Ήταν μια μεγάλη περιοχή με **εύφορες κοιλάδες** ανάμεσα στους δύο ποταμούς.

Το βόρειο τμήμα της Μεσοποταμίας οι Έλληνες το ονόμαζαν **Ασσυρία**, το κεντρικό και το νότιο **Βαβυλωνία**.

Πηγή χάρτη και πληροφοριών: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (2010). Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου. Αθήνα: ΟΕΔΒ, σ. 10-11.



Πηγή 6: Απόσπασμα από κείμενο σχολικού βιβλίου

Οι **Ασσύριοι** ήταν πολεμικός λαός. Οι **Κύπριοι βασιλιάδες** μαθαίνοντας για τις φοβερές καταστροφές που προκάλεσαν οι Ασσύριοι σ' άλλους λαούς, δήλωσαν την υποταγή τους και **πρόσφεραν δώρα στον βασιλιά των Ασσυρίων**.

Ο άνθρωπος και η Ιστορία του. Από την Κυπρογεωμετρική μέχρι την Ελληνιστική Εποχή, Δ' τάξης, Έκδοση ΥΑΠ, ΥΠΠ Κύπρου, σ. 38



Πηγή 5: Χάρτης της Μεσοποταμίας



Οι άνθρωποι της Αρχαϊκής Εποχής μετακινούνταν για τους ίδιους λόγους και με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιοχές της γης; Τι μας λένε οι πηγές;

Κάρτα: δ'

Πηγή 7: Απόσπασμα από κείμενο σχολικού βιβλίου

Φοινίκη ονομαζόταν στην αρχαιότητα η στενή λωρίδα ανάμεσα στη **Μεσόγειο θάλασσα** και την οροσειρά του Λιβάνου. Από εδώ μπορούσε να περάσει κάποιος από τη Μεσοποταμία στην Αίγυπτο. Εκεί κατέληγαν οι εμπορικοί δρόμοι της ξηράς των λαών της Ασίας κι εκεί άρχιζαν οι θαλάσσιοι δρόμοι προς Μεσόγειο.

Η χώρα ήταν άγονη και αμμώδης, εκτός από τα βουνά του Λιβάνου που ήταν γεμάτα από κέδρους (*δέντρα πολύτιμα για το ξύλο τους*). Είχε όμως **ασφαλή φυσικά λιμάνια**.

Πηγή χάρτη και πληροφοριών: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (2010). Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου. Αθήνα: ΟΕΔΒ, σ.31



Φοινίκη
Παλαιστίνη

Πηγή 8: Απόσπασμα από την «Ιστορία» του αρχαίου ιστορικού Ηρόδοτου

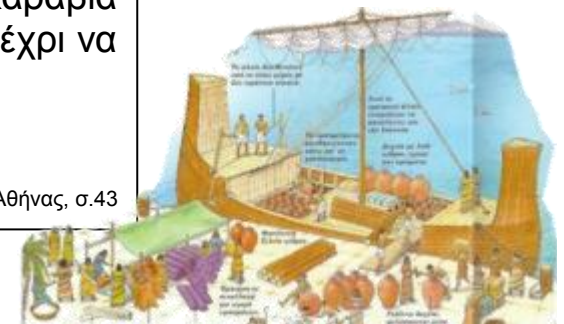
Οι **Καρχηδόνιοι** (αποικία των Φοινίκων) λένε ότι υπάρχει χώρα στην Αφρική και όταν φτάνουν σε αυτή, βγάζουν τα προϊόντα τους στην παραλία, μπαίνουν πάλι στα πλοία και κάνουν καπνό.

Οι ιθαγενείς που ζουν εκεί, μόλις δουν τον καπνό, κατεβαίνουν στην παραλία, αφήνουν ποσότητα χρυσού και γυρίζουν πίσω.

Οι Καρχηδόνιοι επιστρέφουν στην παραλία, εξετάζουν τον χρυσό και εάν τους ικανοποιεί η ποσότητα τον παίρνουν και φεύγουν. Αν όχι, μπαίνουν πάλι στα καράβια τους και περιμένουν. Οι ιθαγενείς πλησιάζουν, προσθέτουν παραπάνω χρυσό μέχρι να ικανοποιηθούν οι Καρχηδόνιοι έμποροι.

Κανείς, όπως λένε οι Καρχηδόνιοι, δεν αδικεί.

Πηγή κειμένου: Σχολικό βιβλίο Αρχαία Ιστορία Α' Γυμνασίου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Αθήνας, σ.43





Οι άνθρωποι της Αρχαϊκής Εποχής μετακινούνταν για τους ίδιους λόγους και με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιοχές της γης; Τι μας λένε οι πηγές;

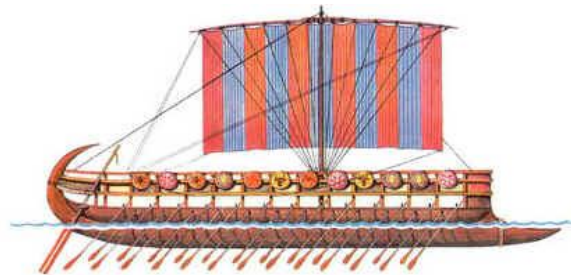
Κάρτα: ε΄

Πηγή 9: Απόσπασμα από τον Λιβυκό λόγο του αρχαίου ιστορικού Ηρόδοτου

Είναι γνωστό πως η Λιβύη (=η Αφρική) βρέχεται γύρω-γύρω από θάλασσα, εκτός από το σημείο που συνορεύει με την Ασία. Αυτό το ανακάλυψε πρώτος ο Νεκώς, βασιλιάς της Αιγύπτου, που όταν σταμάτησε το σκάψιμο της διώρυγας από το Νείλο ως τον Αραβικό κόλπο, έστειλε με πλοίο Φοίνικες, με εντολή να γυρίσουν από τις Ηρακλείδιες στήλες και, διασχίζοντας τη βόρεια θάλασσα (=τη Μεσόγειο), να καταπλεύσουν στην Αίγυπτο.

Οι Φοίνικες ξεκίνησαν από την Ερυθρά θάλασσα και αρμένισαν στη νότια θάλασσα (τον Ινδικό ωκεανό)... και έτσι διάβηκαν δύο χρόνια και τον τρίτο χρόνο προσπέρασαν τις Ηράκλειες στήλες (Γιβραλτάρ) και κατέπλευσαν στην Αίγυπτο.

Πηγή κειμένου: Αρχαία Ελληνικά (μτφρ) Ηροδότου Ιστορίες (Α΄ Γυμνασίου) , Ιστοσελίδα: <http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/units/?course=DSGYM-A113&id=498>



Πηγή αναπαράστασης φοινικικού πλοίου: Ιστοσελίδα <http://www.oocities.org/capitolhill/parliament/2587/ships.html>



Οι άνθρωποι της Αρχαϊκής Εποχής μετακινούνταν για τους ίδιους λόγους και με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιοχές της γης; Τι μας λένε οι πηγές;

Κάρτα: στ΄

Πηγή 10: Κείμενο από σχολικό βιβλίο

Όπως φαίνεται και στον διπλανό χάρτη, η **Αίγυπτος**, αυτό το «δώρο του Νείλου», σύμφωνα με τον ιστορικό Ηρόδοτο, ήταν μια μακρόστενη όαση. Νότια του Δέλτα, η **εύφορη γη της χώρας σχημάτιζε μια στενή, μακριά ζώνη**. Πέρα από αυτή τη ζώνη απλώνονται μόνο έρημος.

Δεν υπάρχουν μεταλλεία. Τα δέντρα που φυτρώνουν εκεί (φοίνικες, αρμυρίκια, ευκάλυπτοι) **δεν προσφέρουν καλής ποιότητας ξυλεία για κατασκευές**.

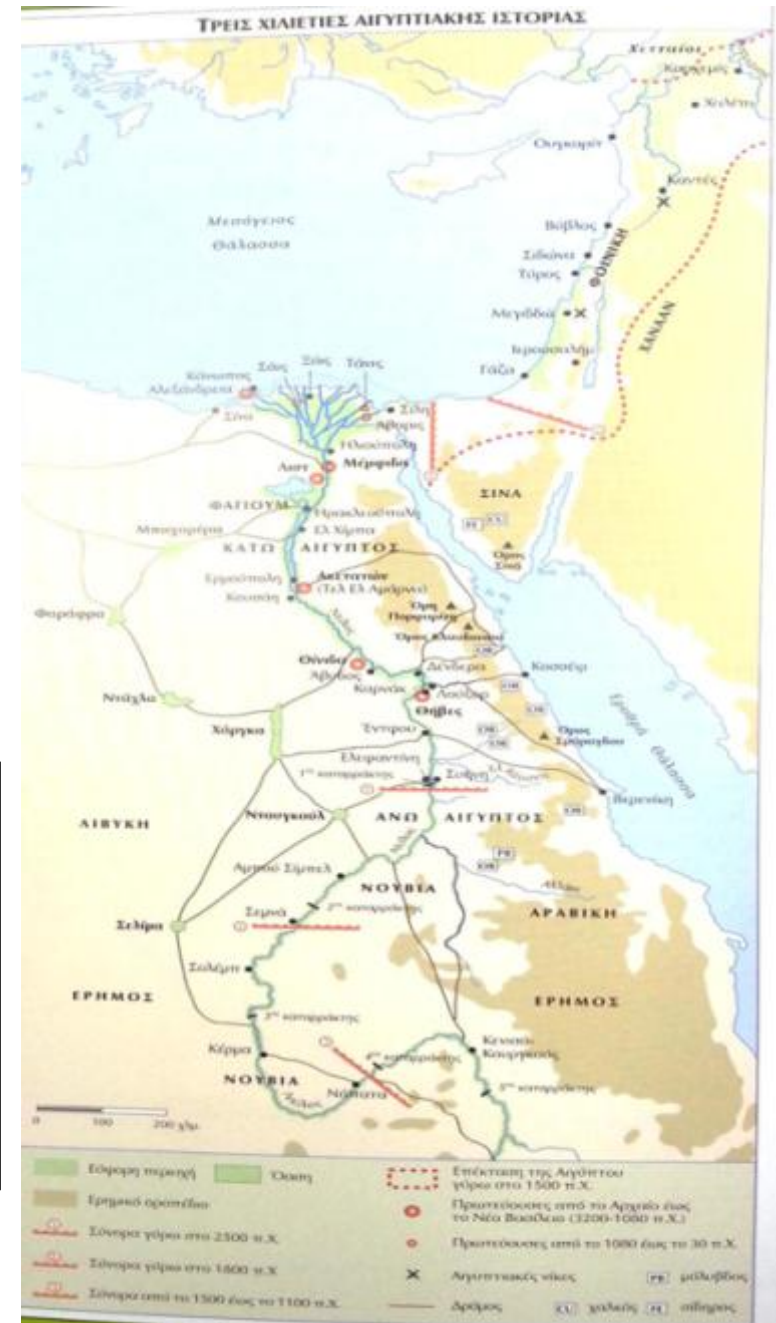
Πηγή χάρτη και πληροφοριών: Lebrun, F (2002). *Ιστορικός Άτλας*. Αθήνα: Εκδόσεις, σ. 4

Πηγή 11: Κείμενο από σχολικό βιβλίο

Όταν οι Ασύριοι έχασαν τη δύναμή τους, ο **Φαραώ της Αιγύπτου**, Άμασης, με μεγάλη ναυτική δύναμη εισέβαλε στο νησί και το κατέλαβε.

Τα μεταλλεία της Κύπρου και η καλή γεωγραφική θέση του νησιού ήταν οι κυριότεροι λόγοι που έκαναν τον Άμαση να θέλει την Κύπρο.

Πηγή: *Ο άνθρωπος και η Ιστορία του. Από την Κυπρογεωμετρική μέχρι την Ελληνιστική Εποχή, Δ΄ τάξης*, Έκδοση ΥΑΠ, ΥΠΠ





Οι άνθρωποι της Αρχαϊκής Εποχής μετακινούνταν για τους ίδιους λόγους και με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιοχές της γης; Τι μας λένε οι πηγές;

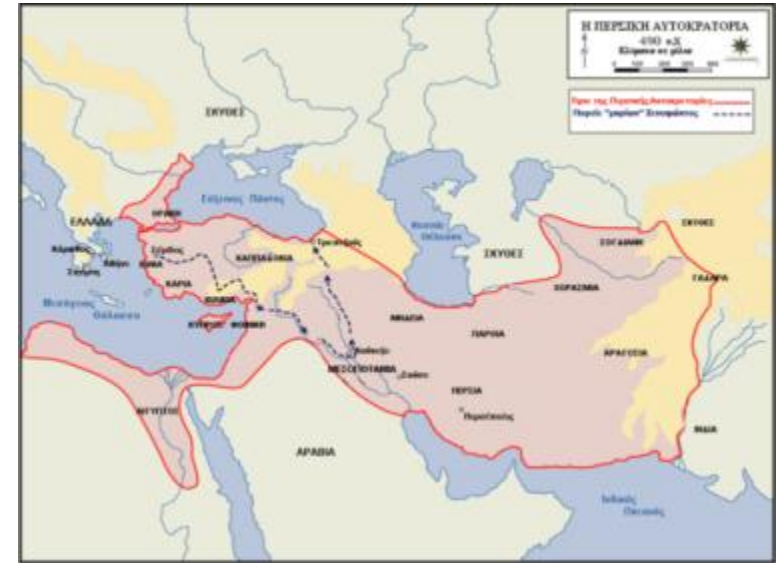
Κάρτα: ζ'

Πηγή 12: Κείμενο από σχολικό βιβλίο

Οι Πέρσες κατοικούσαν στην περιοχή όπου βρίσκεται το σημερινό Ιράκ. Κατέκτησαν όλους τους γειτονικούς λαούς και έφτασαν μέχρι τη Μικρά Ασία.

Οι Κύπριοι βασιλιάδες κατάλαβαν ότι κινδύνευαν κι αυτοί. Έτσι έγιναν σύμμαχοι των Περσών για να συνεχίσουν να απολαμβάνουν την ελευθερία τους. Είχαν όμως την υποχρέωση να πληρώνουν φόρους στους Πέρσες.

Πηγή κειμένου: Ο άνθρωπος και η Ιστορία του. Από την Κυπρογεωμετρική μέχρι την Ελληνιστική Εποχή, Δ' τάξης, Έκδοση ΥΑΠ, ΥΠΠ Κύπρου, σ. 38



Πηγή 13: Κείμενο από σχολικό βιβλίο

Ο **Μεγάλος Βασιλιάς**, όπως ονόμαζαν οι Έλληνες τον βασιλιά των Περσών, ήθελε να επιβλέπει και να ελέγχει την τεράστια αυτοκρατορία του. Για το λόγο αυτό διόριζε ανθρώπους που γίνονταν «τα μάτια και τα αφτιά του βασιλιά». Ήταν υποχρεωμένοι να πηγαίνουν σε κάθε επαρχία (σατραπεία) της τεράστιας αυτοκρατορίας και να ενημερώνουν τον βασιλιά για το τι συνέβαινε εκεί.

Για να γίνονται πιο εύκολα οι μετακινήσεις των ανθρώπων αυτών, αλλά και των προϊόντων, των στρατιωτών και των βασιλικών ταχυδρόμων κατασκευάστηκαν **δρόμοι**. Υπήρχαν επίσης σταθμοί όπου άλλαζαν τα κουρασμένα **άλογα** με άλλα, **ξεκούραστα** και όπου διανυκτέρευαν οι άνθρωποι του βασιλιά.

Πηγή κειμένου: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (2010). *Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου*. Αθήνα: ΟΕΔΒ, σ. 49

Πηγή φωτογραφίας: Ιστοσελίδα <http://romanianhistoryandculture.webs.com/dariusiinthracia.htm>





Οι άνθρωποι της Αρχαϊκής Εποχής μετακινούνταν για τους ίδιους λόγους και με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις περιοχές της γης; Τι μας λένε οι πηγές;

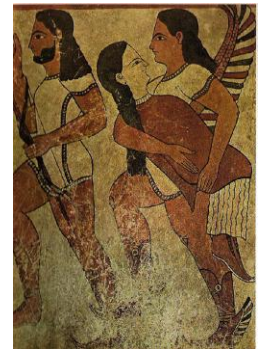
Κάρτα: η΄

Πηγή 14: *Κείμενο* σε διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια

Ο πολιτισμός των Ετρούσκων αποτελεί ακόμα και σήμερα ένα από τα μεγαλύτερα μυστήρια του αρχαίου κόσμου. Οι **Ετρούσκοι** ή **Τυρρηνοί** ή **Ρασίννες** όπως αποκαλούνταν οι ίδιοι, ήταν αρχαίος λαός που κατοικούσε στην Ετρουρία, κατά τους Ρωμαίους, ή Τυρρηνία, κατά τους Έλληνες, στην κεντρική χώρα της σημερινής Ιταλίας.

Η καταγωγή των Ετρούσκων μας είναι ακόμα άγνωστη. Πάντως, όπως πληροφορούμαστε από τον Ηρόδοτο προέρχονται από τη Λυδία της Μικράς Ασίας. Μετακινήθηκαν με πλοία στην Ιταλία λόγω ανομβρίας και έλλειψης τροφής.

Ο Διόνυσος ο Αλικαρνασεύς, ένας ιστορικός που έζησε πολύ αργότερα από τον Ηρόδοτο υποστηρίζει ότι οι Ετρούσκοι κατοικούσαν ήδη στην Ιταλία (ήταν αυτόχθονες).



Πηγή: Ιστοσελίδα http://erevna-epistimi.blogspot.com/2011/08/blog-post_19.html